

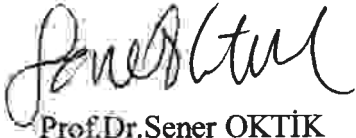
**FAKÜLTEMİZ 23.03.1999 TARİH VE 168 SAYILI YÖNETİM KURULU TOPLANTISINA
KATILANLAR**

Prof.Dr.Hasan ÖZEKES

Prof.Dr.Namık AÇIKGÖZ

Prof.Dr.Şener OKTİK

Doç.Dr.Betül BÜRÜN

Doç.Dr.Mustafa İŞİLOĞLU

izinli
Yrd.Doç.Dr.Volkan COŞKUN

Bedreddin ALTINKUŞLAR
Raportör

Celal ZEHIROĞLU
Öğrenci Temsilcisi

MUĞLA ÜNİVERSİTESİ
FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ YÖNETİM KURULU KARARLARI

Toplantı Sayısı : 168

Toplantı Tarihi : 24.03.1999

GÜNDEM:

- 1-Öğrenci raporlarının görüşülmesi.
- 2-İki yarıyıl üst üste kayıt yenilemeyen öğrencilerin durumunun görüşülmesi.
- 3-Fakültemiz Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü Arkeoloji ve Sanat Tarihi Anabilim Dalına müracaat eden Dr.Neşe DİLER'in jüri raporlarının görüşülmesi.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ:

Prof.Dr.Hasan ÖZEKES
Prof.Dr.Şener OKTİK
Prof.Dr.Namık AÇIKGÖZ
Doç.Dr.Mustafa İŞİLOĞLU
Doç.Dr.Betül BÜRÜN
Yrd.Doç.Dr.Volkan COŞKUN
Bedreddin ALTINKUŞLAR

Dekan-Başkan
Üye
Üye
Üye
Üye
Üye
Raportör

Katıldı
Katıldı
Katıldı
Katıldı
Katıldı
Katıldı
Katıldı

Fakültemiz Yönetim Kurulu 24.03.1999 Çarşamba günü saat 16:00'da Dekan Prof.Dr.Hasan ÖZEKES başkanlığında toplandı.

KARAR 1-Fakültemiz:

a)Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü,
9701020103 numaralı öğrencisi Uğur YİĞİT'in Sosyal Sigortalar Kurumu Muğla Hastanesi Baştabibliği'nden almış olduğu 22.03.1999 tarih ve 125994 sayılı 5 (beş) günlük raporunun kabulüne ve devamsızlığına sayılmamasına,
9401020030 numaralı öğrencisi Fatih KÖSE'nin Sosyal Sigortalar Kurumu Muğla Hastanesi Baştabibliği'nden almış olduğu 19.03.1999 tarih ve 4838 sayılı 5 (beş) günlük raporunun kabulüne ve devamsızlığına sayılmamasına,
9701020085 numaralı öğrencisi Döne ŞAHİN'in Muğla Üniversitesi Mediko Sosyal Merkezi'nden almış olduğu 24.03.1999 tarih ve 531/2619 sayılı 2 (iki) günlük raporunun kabulüne ve devamsızlığına sayılmamasına,

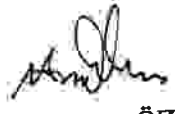
b)Fizik Bölümü 9801070046 numaralı öğrencisi Orhan DUDAKLI'nın Muğla Üniversitesi Mediko Sosyal Merkezi'nden almış olduğu 15.03.1999 tarih ve 3842/188 sayılı 3 (üç) günlük raporunun kabulüne ve devamsızlığına sayılmamasına,
"Muğla Üniversitesi Öğrenci-Sağlık İşleri ve Sağlık Raporları Yönetmeliği"nin 7. ve 8. maddeleri gereği oybirliğiyle karar verildi.

KARAR 2-Fakültemiz bölümlerinde aşağıda adı soyadı, numarası ve bölümü belirtilen öğrencilerin 1998-1999 Eğitim Öğretim Yılı Güz ve Bahar Yarıyılında iki yarıyıl üst üste kayıtlarını yenilemediğinden "Muğla Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği"nin 11.maddesine göre kayıtlarının silinmesine oybirliğiyle karar verildi.

Adı Soyadı	Numarası	Bölümü
Hande HIZLIOK	93010013	Matematik
Zekiye YILDIRIM	9601040080	Sosyoloji

24/03/1999 tarih ve 168 sayılı Yönetim Kurulu Kararları

KARAR 3- Fakültemiz Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Anabilim Dalı 3. derece yardımcı doçent kadrosuna başvuran Dr.NeşedİLER'in bilim jürisini oluşturan Prof.Dr.Abdullah YAYLALI'nın olumlu, Prof.Dr.Güven BAKIR'ın olumsuz ve Doç.Dr.Nural GÜNDÜZALP'in olumlu raporları ve yönetim kurulumuz üyelerinin de olumlu görüşleri doğrultusunda ilan edilen yardımcı doçent kadrosuna 2 yıl süreyle atanması hususunun 2547 sayılı kanunun 23.maddesi gereği karar Rektörlüğe arzına oybirliğiyle karar verildi.

Prof.Dr.Hasan ÖZEKES
Dekan-Başkan

Prof.Dr.Şener OKTİK
Üye

Doç.Dr.Mustafa İŞİLOĞLU
Üye

(izinli)
Yrd.Doç.Dr.Volkan COŞKUN
Üye

Prof.Dr.Namık AÇIKGÖZ
Üye

Doç.Dr.Betül BÜRÜN
Üye

Bedreddin ALTINKUŞLAR
Raportör

MUĞLA ÜNİVERSİTESİ

Muğla Üniversitesi Öğrenci Sağlık İşleri ve Sağlık Raporları Yönetmeliğine göre aldığım rapor ektedir.

Bilgilerinizi ve devamsızlık/sınavlar için mazeretimin kabul edilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Adı Soyadı : NEZAR YILIT
Numarası : 9701020103
Bölümü : ÇAĞDAZ TÜRK LEHÇELERİ VE EDB 2

Tarih : 22.03.2023
İmza : [Signature]

Raporun
Alındığı Kurum : Sınav Sorumlular Kurumu
Alındığı Tarih : 22.03.2023
Süresi : 5 (beş) gün

22.3.2023

Mazeret Sınavına Girmeyi Talep Eden Dersler

	<u>Sınav Tarihleri</u>	<u>Saati</u>
<u>Derslerin Adı</u>		
1-		
2-		
3-		
4-		
5-		
6-		

Not : Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yararlanma imkanı olan öğrenciler ilgili belgelerini dilekçeye eklemek zorundadırlar.

379
Gelen aural
26-3-22 R

SA
88 17 10 1
21

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU

22 Mart 1999

3522

SİGORTALININ

Sicil Nu.

Adı ve Soyadı

Viziteye çıktığı tarih ve saat

YAPILAN İŞLEMLER

Tahli

Tedavi

Sevk

Tedavisinin bittiği tarih ve saat

Çalışabileceği tarih

11440287

Uzun Yigit

Marmara University

22.3.99 İstihbarat

27.3.99 Çalıştır

Seri : D

Nº 125994

6232

KONTROL KURUMU

VI HEKİM

(Kase)

MUĞLA ÜNİVERSİTESİ

Muğla Üniversitesi Öğrenci Sağlık İşleri ve Sağlık Raporları Yönetmeliğine göre aldığım rapor ektedir.

Bilgilerinizi ve devamsızlık/sınavlar için mazeretimin kabul edilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Adı Soyadı :
Numarası :
Bölümü :

Edy

Tarih :
İmza :

Raporun
Alındığı Kurum :
Alındığı Tarih :
Sırası :

S.S.K. Hastanesi
19.03.99
5 gün

Dr. Doç. Dr. Ali A. Çinel

Mazeret Süresi Gözetim Talep Etilen Dersler

	<u>Derslerin Adı</u>	<u>Sınav Tarihleri</u>	<u>Saati</u>
1-			
2-			
3-			
4-			
5-			
6-			

Not : Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yararlanma imkanı olan öğrenciler ilgili belge'lerini dilekçeye eklemek zorundadırlar.

377

Galen curate

26-3-99 R

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU
MUĞLA HASTANESİ BAŞTABİBLİĞİ

Rp. Tarihi,

Rp. Numarası

19.3/1998

4838

453

R A P O R

Adı Soyadı

Okul No. ve Sınıfı

Sigorta Sicil No.

Fatih Koca

1663/1990

Yukarıda kimliği yazılı okulunuz öğrencisinin yapılan muayenesinde

_____ teşhis edilmiş olup, 19.3.98 tarihinden itibaren 3 gün
süreyle _____ kullanamayacağını/~~Beden Eğitimi derslerine giremeyeceğini~~/3 gün
yalak istirahatinin uygun olduğunu bildirir tıbbi kanaat raporudur.

HOT : / /199 Yattı

/ /199 Çıktı

MÜDÜR TARIH

İMZA TABLOSU OLUNDU

BAŞTABA

Öğm. Dr. İsmail Hakkı Koca

Öğm. Dr. İsmail Hakkı Koca

MUĞLA ÜNİVERSİTESİ

Muğla Üniversitesi Öğrenci Sağlık İşleri ve Sağlık Raporları Yönetmeliğine göre
aidığım rapor ektedir.

Bilgilerinizi ve devamsızlık/sınavlar için mazeretimin kabul edilmesi hususunda
gereğini arz ederim.

Adı Soyadı : Döne SAHİN
Numarası : 9701020085
Bölümü : Gazdaş Türk Lehçeleri ve Ed. Bölümü

Tarih : 24.3.1999
İmza :

Rapor :
Alındığı Kurum : Mediko Sosy. Merkezi
Alındığı Tarih : 24.3.99
Süresi : 2 gün

Mazeret Süresi İçerisinde Alınan Dersler

	<u>Sınav Tarihleri</u>	<u>Saati</u>
<u>Derslerin Adı</u>		
1-		
2-		
3-		
4-		
5-		
6-		

Not : Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yararlanma imkanı olan öğrenciler ilgili belgelerini c
dilekçeye eklemek zorundadırlar.

376
Belen curak
26.3.99 ②

376
Belen curak
26.3.99 ②

T.C.
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı
Öğrenci Muayene İstek Formu

ÖĞRENCİNİN

Adı Soyadı

Fakültesi

Sınıfı, No

Adresi

Kurum Fakültesinin Adı, Soyadı, İmzası.

Bedenselin Adı: **INKUŞLAR**

Fakülte Sekreteri

Kayıt Çıkış Tarihi:

24.03.1999

Kayıt Çıkış No:

275 Saat:9.20

(Tetkik Cihazları Kurumunun Öğrencileri İçin)

Mediko Sosyal Muayene

Sağlık Kurumunun Adı
ve Kayıt No:

Tetkik

Baştaabılın Havalesi:

Tedavi

Tetkik

Karar

Tedavi

Karar

Muayene Eden Tabibin

Adı Soyadı

Muayene Eden Tabibin

Adı Soyadı İmzası

İmza

Baştaabılın Adı Soyadı İmza.

Tarih, Mühür

MUĞLA ÜNİVERSİTESİ

Muğla Üniversitesi Öğrenci Sağlık İşleri ve Sağlık Raporları Yönetmeliğine göre aldığım rapor ektedir.

Bilgilerinizi ve devamsızlık/sınavlar için mazeretimin kabul edilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Adı Soyadı : Orhan Dudaqlı
Numarası : 9801070046
Bölümü : Fizik

Tarih
İmza

Rapor 2

Alındığı Kurum : Medik O
Alındığı Tarih : 15.03.1999
Süresi : 3 gün

Mazeret Sınavları İçin Talep Edilen Dersler

Sınav Tarihleri

Saati

Derslerin Adı

- 1- .....
- 2- .....
- 3- .....
- 4- .....
- 5- .....
- 6- .....

Not : Herhangi bir sosyal güvenlik kurulusundan yararlanma hakkı olan öğrenciler ilgili belgelerini dilekçeye eklemek zorundadırlar.

378

Gelen evrak
26-3-99 R

19.12.99
15.12.99
14.12.99
13.12.99
12.12.99
11.12.99
10.12.99
09.12.99
08.12.99
07.12.99
06.12.99
05.12.99
04.12.99
03.12.99
02.12.99
01.12.99
31.11.99
30.11.99
29.11.99
28.11.99
27.11.99
26.11.99
25.11.99
24.11.99
23.11.99
22.11.99
21.11.99
20.11.99
19.11.99
18.11.99
17.11.99
16.11.99
15.11.99
14.11.99
13.11.99
12.11.99
11.11.99
10.11.99
09.11.99
08.11.99
07.11.99
06.11.99
05.11.99
04.11.99
03.11.99
02.11.99
01.11.99
31.10.99
30.10.99
29.10.99
28.10.99
27.10.99
26.10.99
25.10.99
24.10.99
23.10.99
22.10.99
21.10.99
20.10.99
19.10.99
18.10.99
17.10.99
16.10.99
15.10.99
14.10.99
13.10.99
12.10.99
11.10.99
10.10.99
09.10.99
08.10.99
07.10.99
06.10.99
05.10.99
04.10.99
03.10.99
02.10.99
01.10.99
30.09.99
29.09.99
28.09.99
27.09.99
26.09.99
25.09.99
24.09.99
23.09.99
22.09.99
21.09.99
20.09.99
19.09.99
18.09.99
17.09.99
16.09.99
15.09.99
14.09.99
13.09.99
12.09.99
11.09.99
10.09.99
09.09.99
08.09.99
07.09.99
06.09.99
05.09.99
04.09.99
03.09.99
02.09.99
01.09.99
31.08.99
30.08.99
29.08.99
28.08.99
27.08.99
26.08.99
25.08.99
24.08.99
23.08.99
22.08.99
21.08.99
20.08.99
19.08.99
18.08.99
17.08.99
16.08.99
15.08.99
14.08.99
13.08.99
12.08.99
11.08.99
10.08.99
09.08.99
08.08.99
07.08.99
06.08.99
05.08.99
04.08.99
03.08.99
02.08.99
01.08.99
31.07.99
30.07.99
29.07.99
28.07.99
27.07.99
26.07.99
25.07.99
24.07.99
23.07.99
22.07.99
21.07.99
20.07.99
19.07.99
18.07.99
17.07.99
16.07.99
15.07.99
14.07.99
13.07.99
12.07.99
11.07.99
10.07.99
09.07.99
08.07.99
07.07.99
06.07.99
05.07.99
04.07.99
03.07.99
02.07.99
01.07.99
30.06.99
29.06.99
28.06.99
27.06.99
26.06.99
25.06.99
24.06.99
23.06.99
22.06.99
21.06.99
20.06.99
19.06.99
18.06.99
17.06.99
16.06.99
15.06.99
14.06.99
13.06.99
12.06.99
11.06.99
10.06.99
09.06.99
08.06.99
07.06.99
06.06.99
05.06.99
04.06.99
03.06.99
02.06.99
01.06.99
31.05.99
30.05.99
29.05.99
28.05.99
27.05.99
26.05.99
25.05.99
24.05.99
23.05.99
22.05.99
21.05.99
20.05.99
19.05.99
18.05.99
17.05.99
16.05.99
15.05.99
14.05.99
13.05.99
12.05.99
11.05.99
10.05.99
09.05.99
08.05.99
07.05.99
06.05.99
05.05.99
04.05.99
03.05.99
02.05.99
01.05.99
31.04.99
30.04.99
29.04.99
28.04.99
27.04.99
26.04.99
25.04.99
24.04.99
23.04.99
22.04.99
21.04.99
20.04.99
19.04.99
18.04.99
17.04.99
16.04.99
15.04.99
14.04.99
13.04.99
12.04.99
11.04.99
10.04.99
09.04.99
08.04.99
07.04.99
06.04.99
05.04.99
04.04.99
03.04.99
02.04.99
01.04.99
31.03.99
30.03.99
29.03.99
28.03.99
27.03.99
26.03.99
25.03.99
24.03.99
23.03.99
22.03.99
21.03.99
20.03.99
19.03.99
18.03.99
17.03.99
16.03.99
15.03.99
14.03.99
13.03.99
12.03.99
11.03.99
10.03.99
09.03.99
08.03.99
07.03.99
06.03.99
05.03.99
04.03.99
03.03.99
02.03.99
01.03.99
29.02.99
28.02.99
27.02.99
26.02.99
25.02.99
24.02.99
23.02.99
22.02.99
21.02.99
20.02.99
19.02.99
18.02.99
17.02.99
16.02.99
15.02.99
14.02.99
13.02.99
12.02.99
11.02.99
10.02.99
09.02.99
08.02.99
07.02.99
06.02.99
05.02.99
04.02.99
03.02.99
02.02.99
01.02.99
31.01.99
30.01.99
29.01.99
28.01.99
27.01.99
26.01.99
25.01.99
24.01.99
23.01.99
22.01.99
21.01.99
20.01.99
19.01.99
18.01.99
17.01.99
16.01.99
15.01.99
14.01.99
13.01.99
12.01.99
11.01.99
10.01.99
09.01.99
08.01.99
07.01.99
06.01.99
05.01.99
04.01.99
03.01.99
02.01.99
01.01.99

T.C.
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı
Öğrenci Muayene İstek Formu

ÖĞRENCİNİN

Adı Soyadı : **Orhan DUDAKLI**
Fakültesi : **F.E.F. — Fizik Blm.**
Sınıfı, No : **1 9801070045**
Adresi : **İSTANBUL KY. MUĞLA**

Kurum Yetkilisinin Adı Soyadı, Unvanı, Yabancı

Bedreddin AYDIN
Fakülte Sekreteri

(Tedavi Giderleri Kurumumuzca Ödenmektedir)

Kayıt Çıkış Tarihi:

15.03.1999

Kayıt Çıkış No:

Saat: 9.50 250

Mediko Sosyal Merkezi

Tarih, Kayıt No:

Sağlık Kurumunun Adı:

Tarih ve Kayıt No:

Teshis

Baştabibin Havalesi:

Tedavi

Teshis

Karar

Teshis

Karar

Muayene Eden Tabibin

Adı Soyadı İmzası

Muayene Eden Tabibin

Adı Soyadı İmzası

Bedreddin AYDIN
15.03.1999
İmza, Tarih, Mühür

Baştabibin Adı Soyadı İmza.

Tarih, Mühür

T.C.
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı

48.000 MUĞLA

Tel : (252) 2124002 (3 Hat)

Fax : (252) 2124005

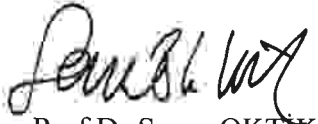
Sayı : B.30.2.MĞÜ.0.70.72.00/500 - 1144 - 1358
Konu : Kayıt Yenilemeyen Öğrenciler

19/03/1999

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

Fakülteniz öğrencilerinden 1998-1999 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında kayıt yenilemeyenler ile Güz-Bahar Yarıyıllarında iki yarıyıl üst üste kayıt yenilemeyenlerin isim listesi ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr.Şener OKTİK
Rektör Yardımcısı

EKLER:

Ek-1 Liste (1 sayfa)

22.03.99
552

22

22

22.03.99
552

**1998-1999 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI BAHAR YARIYILINDA KAYDINI YENİLEMEYEN
ÖĞRENCİLER**

<u>ADI SOYADI</u>	<u>NUMARASI</u>	<u>BÖLÜMÜ</u>
Murat KÜÇÜK	9701010118	Matematik
Hilmi ÇAKMAK	9701010127	Matematik
Mehmet ÇAKIR	9801010171	Matematik
Emine EKŞİ	9501010071	Matematik
Hande HIZLIOK	93010013	Matematik
Sinan MUTLU	9601020059	Çağdaş Türk Leh.ve Ed
Aydın ALTUNÖZ	9401020029	Çağdaş Türk Leh.ve Ed
Hakif HAFIZ	9501030037	İstatistik ve Bil.Bil.
Mehtap DİNÇ	9801040111	Sosyoloji
Sabahattin DOĞRU	9801040114	Sosyoloji
Bülent TATAR	9801040134	Sosyoloji
Cemil YÜCESOY	9801040138	Sosyoloji
Enver BALABAN	9701040094	Sosyoloji
Zekiye YILDIRIM	9601040080	Sosyoloji
Mehmet GÜZEL	9501050044	Tarih

**1998-1999 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI GÜZ-BAHAR YARIYILI KAYIT YENİLEMEYEN
ÖĞRENCİLER**

<u>ADI SOYADI</u>	<u>NUMARASI</u>	<u>BÖLÜMÜ</u>
Hande HIZLIOK	93010013	Matematik
Zekiye YILDIRIM	9601040080	Sosyoloji

RAPOR

İlgi:05.01.1999 gün ve B. 30. 2. MĞÜ. 0. 13.00. 01/24724 sayılı yazınız.

Anadolu Girlandlı Sunakları

Bu çalışma adayın basılmamış doktora tezi olup 44 sayfalık metin bölümü içinde üç ana bölüm içinde altı alt başlık ve 19 sayfalık katalog bölümü ile 54 adet levhayı ve 53 adet resim içermektedir.

Giriş bölümü üç ana ve üç alt başlıktan oluşmaktadır. Araştırma Durumu adı altında verilen ana başlıklardan birincisinde konu ile ilgili bu güne kadar yapılan araştırmalar özetlenerek anlatılmış bulunmaktadır. Dr. Kırdemir-Diler burada Anadolu girlandlı sunakları konusunda çok az sayıda yayının olduğunu ve bu tür sunakların yoğun olarak işlenmeye başlandığı hellenistik döneme ait çok daha az sayıdaki yayının varlığından söz etmektedir. Yayınlar adayın dediği kadar az değil; ancak sınırlı olanaklarla çalışıldığı için tamamına ulaşamamış olabilir.

Giriş bölümünün ikinci ana başlığı, Sunakların Kökeni, İşlev ve Gelişimi, Sunaklarda Form ve Bezeme Elemanları olmak üzere üç alt konuyu içermektedir. Sunakların kökeni değişik araştırmaların ve ele geçen örneklerin ışığında belirlenmeye çalışılmıştır. Sonuçta Yunan Sanatının bir çok alanında olduğu gibi sunaklarının da kökeninde eski Anadolu Uygarlıklarının olduğu saptanabilmektedir.

Girişe ait üçüncü alt bölümünde ise Sunaklarda Form ve Bezeme Elemanları konuları ele alınmış ve Girland, Bukranion ve Teneia gibi sunakların ana bezekleri gelişim süreci içinde incelenmiştir.

Giriş bölümünde doğal olarak, amaç kapsam ve yöntem hakkında bilgiler beklenirse de; ne yazık ki bu konuda hiçbir açıklama yoktur. Örneğin tezde kullanılan malzeme çok daha fazla olmalıydı; bunların hangi nedenle tez kapsamına alınmadığını anlamakta güçlük çekmekteyiz. Yine bu bölümde Berges'in Griechische Rundaltäre konulu kapsamlı yayını hakkında ayrıntılı ve eleştiri niteliğinde açıklamalar olmalıydı; çünkü yaklaşık aynı konu üzerinde doktora tezi yapan aday, böyle bir çalışmaya karşı gerekçesini yeterince anlatamamıştır.

Çalışmanın özünü oluşturan ikinci bölümde, Anadolu Girlandlı Sunaklarında Stil Gelişimi, tez kapsamındaki malzemenin on kümede toplanmasıyla anlatılmağa çalışılmıştır. Belirlenen bu on küme dışında kalanlar ise stil ve tiplerine göre diğerlerinden farklı olduklarından, Farklı Tipler başlığı altında incelenmiştir.

Birinci kümedeki sunaklarda girland taşıyıcı boğa başları ana özellik olarak görülürken, ikinci kümedeki sunakların sınıflandırılması bezeme elemanlarının ortak özelliklerine ve sunakların benzer profillerine bakılarak yapılmıştır.

Üçüncü kümedekiler diğerlerinden özde çok farklı özellikler göstermemelerine rağmen, taban formlarına ve bezemelerdeki ortak özelliklerine bakılarak ayrı bir grup içinde değerlendirilmeye alınmıştır.

Dördüncü küme tip, biçim ve bezek olarak ortak özellik gösteren beş adet sunakla oluşturulmuştur. Özellikle de girlandların meyve, çiçek ve yapraklardan yapılması benzerlik gösteren noktalar olarak kabul edilmiştir.

Beşinci kümedekiler ise şimdiye kadar incelenenlerden farklı olarak bir geçiş dönemine giden örneklerden oluşmaktadır. Bunların uzun bir zaman dilimi içinde yapılmış olmalarına rağmen, aralarında tip ve bezeme şeması yönünden önemli sayılabilecek bir farklılığın olmaması yanı sıra, biçim yönünden de bütünlük göstermektedirler. Ancak burada anlamakta güçlük çektiğimiz bir nokta da bu kümedeki sunakların hangi kümeler veya hangi bölge örnekleri arasında geçiş oluşturduğudur.

Altıncı kümedekiler Antalya Müzesinde korunan ve tip, profil, bezemedeki birlikteliklerinin yanında sanki aynı atölyede yapılmış gibi birbirine benzeyen örneklerden oluşmaktadır.

Yedinci kümeyi oluşturan örnekler, bir önceki kümeyle temelde benzerlik göstermelerine rağmen, onlardan üst ve alt profillerinin farklılığıyla ayrılmaktadırlar. Bununla birlikte aralarında belirgin bir ayrılık bulunmamaktadır.

Sekizinci küme, boğa başlarına tutturulmuş meyveli girlandlar ve girland yayı boşluklarına yerleştirilmiş büst-portrelerden oluşmaktadır.

380
belen evrak
26.3.2004

42

2/7

Dokuzuncu kümede ise Side Müzesinde korunan tek bir sunak incelenmiştir. Son olarak da onuncu küme, yine Antalya'da korunan ve yedinci küme sunaklarına benzeyen tek bir örnekten oluşmaktadır.

Burada eleştirilmesi gereken bir nokta, sunakların kümelere ayrılarak, incelenmesindeki amacın yeterince belirtilmemiş ve net bir sonucun elde edilmemiş olmasıdır. Tez kapsamındaki malzeme bu kadar ayrıntılı bir şekilde kümelere ayrılmış, ancak sunakların aralarındaki farklılıklar ve birbirinden ayrılan noktalar yeterince belirlenememiştir. Araştırmacı her ne kadar tezi kapsamı içindeki sunakların üretim merkezlerini ve bunların belirleyici özelliklerini saptanmaya çalışılmışsa da, yeterince başarılı olamamış ve çalışma daha çok bir katalog havasında kalmıştır.

“Kilikia Çatıören’de Bir Gömüt Sunağı”

Çalışma 3 sayfa metin, 6 adet resim ve 1 adet çizimden oluşmaktadır.

Kentin coğrafi konumu kısaca belirlendikten sonra, Çatıören’de Akropol’ün yakınlarında in-situ olarak bulunan bir lahit teknesi ve üst kapağı incelemeye alınmıştır. Öncelikle kaya içine oyulmuş dikdörtgen biçimli lahit teknesi ayrıntılı olarak incelenmiş, kırık parçaların ve ulaşılan kalıntıların yardımıyla lahadin tamamlanması yoluna gidilmiştir. Buna bağlı olarak, lahit gibi ana kaya üzerine oturtulduğu düşünülen sunağın da tanıtımı yapılmıştır. Ancak her iki örneğin de özellikle tarihlenmesinde yeterince karşılaştırma örneği verilmemiştir.

“Silifke Müzesindeki Büst Bezemeli Yuvarlak Sunaklar”

Çalışma 6 sayfa metin, 3 adet resim ve 3 adet çizimden oluşmaktadır.

İlk olarak sunakların kökenine ve araştırma tarihçesine kısaca değinildikten sonra işlev ve kullanım amaçları konusunda okuyucuya kısa bilgiler verilmiştir. Daha çok bir tanıtım havasında yapılan bu çalışmada, özellikle figürlerin tipleri ve ikonografik incelenmeleri ihmal edilmiştir.

Sonuç olarak, Dr. N. Kırdemir Diler sunduğu çalışmalarıyla tüm eleştirilerimize rağmen bilimselliğini kanıtlamış ve bağımsız olarak bilimsel araştırma yapabilecek düzeyde olduğunu kanıtlamıştır. Aday, gerek doktora tezi ve gerek bunun yanında sunduğu, Türk Arkeoloji Dergisinde yayınlanmak üzere kabul edilen, iki makalesi Üniversitenizin 04. 06. 1996 gün ve 60/1 sayılı kararında öğretim üyeliğine atanmada aranacak koşullar ile 2547 sayılı YÖK yasasının 26. Maddesi ve Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atanma Yönetmeliğinin ilgili maddelerinde aranan koşullara uygundur. Dr. Kırdemir-Diler’in öğretim üyesi olarak atanması Üniversitenizin yararına olacaktır görüşünde olduğumu bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Abdullah Yayıralı
Adnan Menderes Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü
Öğretim Üyesi

T.C.
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ
FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü

Sayı : B.30.2.MĞÜ.0.13.00.01/8

03... / .02 / 1999

Konu :

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

ILGI: 05.02.1999 tarih ve B.30.2.MĞÜ.0.13.00.01-22/22 sayılı yazınız.

Fakültemizin Arkeoloji ve Sanat Tarihi Anabilim Dalında ilan edilen Yardımcı Doçent Kadrosuna başvuran Dr.Neşe DILER'in öğretim üyeliğini yükseltilmesi hususunda, Atama Bilimi Jürisi Uyesi olarak raporumu aşağıda sunmaktayım.

Gereğini ve bilgilerinizi arz ederim.

Doç.Dr. Nural GÜNDOĞALP
Bölüm Başkanı

EKLER :

EK- 1. Rapor

381
Selen evrak
6-3-99
18

18
Selen
18

R A P O R

Dr. Neşe Diler'in dosyasında yer alan doktora çalışması ve Anıtlar Müzeler Genel Müdürlüğüne yayınlanmak üzere göndermiş olduğu, adı geçen kurumun Türk Arkeoloji Dergisi XXXII. sayısında yayınlanacağını bildiren iki makalesi tarafımdan incelenmiştir. Aday "Anadolu Girlandlı Sunaklıları" başlıklı doktora çalışmasına koşul olarak "Kılıkyadan Bir Gömüt Sunağı" ve "Silifke Müzesinden Bazı Sunaklar" üzerine yaptığı çalışmalarla Sunaklar Konusunda uzmanlaşma etkinliğini sürdürmektedir.

Muğla Üniversitesine atanması ile, bir yıldır tanıdığım Sn.Diler, gerek eğitim-öğretim gerekse akademik alan da gayretli, kendisini geliştirici bir araştırmacı olduğunu göstermiştir. Bu nedenle Dr.Neşe Dilerin Muğla Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümüne Yardımcı Doçentlik kadrosuna atanması hususunda olumlu görüşümü bildiririm. Saygılarımla.

Doç Dr Nural GÜNÜZALP

Prof.Dr. Güven Bakır
Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü
Bornova-Izmir

Bornova, 16.03.1999

Muğla Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi Dekanlığı
MUĞLA

İlgi:05.01.1999 gün ve 23/23 sayılı yazınız

Fakülteniz Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümünde ilan edilen yardımcı doçent kadrosu için müracaat eden Dr. Neşe Diler'in başvuru dosyasında, doktoradan sonra yazdığı belirtilen iki makalesi yer almaktadır. Makalelerin, Kültür Bakanlığı, Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan Türk Arkeoloji Dergisinin XXXIII. sayısında basılmak üzere yayın kapsamına alındığı, ilgili Genel Müdürlüğün yazısından anlaşılmaktadır.

Her iki makalenin de yayınlanacağı Türk Arkeoloji Dergisi hakemsiz ve editörsüz bir dergidir. Genel Müdürlüğün bir etkinliği olarak, genelde müzeler teşkilatında görevli bulunan arkeologların yeni buluntularını tanıtmaya yönelik yazıları basmaktadır. Hakemsiz ve editörsüz olduğu için, bu dergiye gönderilen yazılar, yazarlarından geldiği şekilde, doğruları ve yanlışları ile birlikte yayınlanmaktadır. Bütün bunların belirtilmesinde göz önünde tutulan husus, Dr. Diler'in bu dergide yayınlanacak makalelerinin, hem kullandığı dilin stili hem de yazın kuralları açısından pek çok hata içermesidir. Adayın, ekte geriye gönderilen makalelerinde raportörün dikkatini çeken yazın kurallarına aykırılıklar, yanlış seçilen sözcükler ve anlaşılamayan bölümler vurgulanmıştır. Yazılarındaki ifade zayıflığına değinilmemiştir.

Adayın "Silifke Müzesi'ndeki Büst Bezemeli Yuvarlak Sunaklar" adlı ilk makalesi, konu olarak Silifke Müzesinde sergilenen, portreli üç yuvarlak sunağı ele almaktadır. Makale vasat bir tanıtım yazısıdır. Çalışma yalnız bu üç eserle sınırlı tutulduğu için, benzer buluntuların oluşturduğu tür üzerine yorum yapılmamaktadır. 1 no.lu sunak üzerinde bulunan yazıtın ele alınmaması, yöntem açısından büyük eksiktir. Bu yazıt bu tür sunakların işlevi ve en azından bir tanesi için de yontulduğu tarihi belirlemeye yardımcı olabilirdi. Dr. Diler'in "Kilikia Çatıören'de bir Gömüt Sunağı" adlı ikinci makalesi, antik Kilikia bölgesinde Çatıören mevkiindeki bir mezar yapısını ve buna ait yuvarlak sunağı ele almaktadır. Mezar yapısının da tanıtılmak istendiği bu makalede, mezar yapısının planı ve restitüsyonuna da yer verilmeliydi. Aday sunağın tarihlenmesindeki verilerin yetersizliğini vurgularken, önemli bir veri olabilecek, mezar yapısının alınlığı üzerindeki yazıtı değinmemektedir. Diğer makalesinde de olduğu gibi, bu yazıt mezarda gömülü olan birey ve mezarın tarihi hakkında çok ayrıntılı bilgiler veriyor olabilir.

5/15/19

Selen evrak
26.3.99 @

Bu iki makale, adayın doktora tezinin bir uzantısı gibi görünmektedir. Adayın, bu iki makalenin kaleme alınmasında acele ettiği ve yeterli özeni göstermediği anlaşılmaktadır. Her iki makale de, adayın bilimsel yeteneğini, olgunluğunu ve çeşitliliğini belirlemek için yeterli değildir. Öğretim üyeliği seviyesine yükselecek ve değişik birkaç konuda birden ders verecek bir adayda aranması gereken bilimsel olgunluk ve çeşitlilik kendisini hissettirmemektedir. Bu nedenlerle, adayın öğretim üyeliğine yükselmek için kendisini daha da hazırlaması gerekmektedir, kanısındayım

Saygılarımla arzederim.

Prof.Dr. Güven Bakır

SİLİFKE MÜZESİ'NDEKİ BÜST BEZEMELİ YUVARLAK SUNAKLAR

N.K.DILER

Anadolu, sanatın her dalında olduğu gibi değişik form ve bezeme türleriyle zengin bir sunak geleneğine sahiptir. Hellenistik Çağ'da İonia, Karia ve adalar'da¹, Roma Çağında ise Lykia ve Pamphylia Bölgelerinde yoğunluk kazanan girlandlı sunaklardan başka, özellikle Roma Dönemi'nde yuvarlak sunaklarda yeni bezeme gelenekleri görülür. Tıpkı mezar stellerinde olduğu gibi gövdenin bust şeklinde ya da tam insan anatomisi boyutlarındaki figürlerle donatıldığı sunaklar bunlara örnek gösterilebilir.

Zamanımızdan çok önceleri; 1400'lü yıllarda İtalyan Buondelmonti'nin Rhodos altarlari incelemesiyle başlayan sunaklarla ilgili araştırmalar, yakın geçmişte D. Berges'in 1986 yılında yayınlanan İonia, Karia ve Adalar'da bulunan Hellenistik Çağ sunakları ile ilgili "Hellenistische Rundaltäre Kleinasien" başlıklı çalışması ile doruğa ulaşmıştır².

Araştırmacılar, Milet ve Didyma gibi İonya'nın önde gelen merkezlerinde bulunan M.Ö. 6. yüzyıl tarihli yalın bezemeli sunakları³ bezeme ve formlarıyla yuvarlak gövdeli sunakların öncüleri olarak yorumlarlar⁴. Ancak, araştırmalarım sırasında İstanbul Şark Eserleri Müzesi'nde karşılaştığım, bazalttan yapılmış sunak⁵, üzerine kazılmış güneş kursu ve IV. Tuhalia'nın adı ile bizi asıl kaynağına; İ.Ö.2. bin Hitit kökenine dek götürür. Taşınabilir özellikteki taş sunakların öncüsü olan bu sunakların Hittit Çağı'nda kabartmalara işlenmiş bir başka benzerini bugün Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde korunan Alacahöyük Sfenksli kapıdan gelme bazalt bloklar üzerinde de izliyebiliyoruz. Araştırmacılarca yuvarlak tabanlı sunaklara köken olarak gösterilen Arkaik İon sunaklarının öncülerinin, gerçekte hitit taş sunakları oldukları tarafımdan gerçekleştirilen Doktora çalışmada ortaya konulmuştur⁶.

Yuvarlak tabanlı sunaklar ister bezemesiz düz gövdeli ister farklı şekilde bezenmiş ve değişik alanlarda kullanılsalar da genelde aynı amaca; tapınım alanına ve özellikle de ölü kültürüne yöneliktirler. Onların biçimsel farklılıkları ise atölye ya da dönemin modasından kaynaklanır. Sunakların kullanım alanları konusunda bizi kesin sonuçlara götürecek in-situ buluntuları yeterli olmadığı anlaşılmaktadır.

¹P.M.Fraser, Rhodian Funerary Monuments (1977) Res.77 vdd.

²Konuya yönelik yakın zamanımıza dek gerçekleştirilen çalışmalarla ilgili toplu kaynakça için Bak. D.Berges, Hellenistische Rundaltäre Kleinasien (1986) 6 vdd.

³G.K.Tuchelt, IstMitt. Beih.9, 1973 90, Lev.29.30.

⁴Berges A.g.e.29 vdd.

⁵Emirgazi sunağı Bossert tarafından yayınlanmış olmasına karşın, bunun arkaik ve daha geç tarihlerde Anadolu ve Anadolu dışında üretilen sunaklarla olan ilişkisine değinilmemiştir. H.Th.Bossert, Anatolien. 1942, 57, Res. 549.

⁶N.K.Diler, Anadolu Girlandlı Sunakları (Yayınlanmamış Doktora Tezi Erzurum-1996) 5 Lev.1a

Sunakların, üzerindeki yazıt ve imgeler sunağın hem fonksiyonu hem de adandığı kişi ya da kişileri açıklayıcıdır. Bunlarda, Olymposlu tanrılardan, tanrısallaştırılmış imparatorlara ve kahramanlaştırılmış kişilerden zafer tanrıçaları ve eroslara dek değişik figürler işlenmiştir.

Silifke Müzesinde sergilenen büst bezemeli üç sunak -bugün için bilinen salt bir kaç örnekle sınırlanacak kadar az olsa da- gerek profilleri ve gerekse bezeme özellikleriyle yuvarlak tabanlı sunaklar içinde kendi başına bir tip oluşturacak denli özgün özellikler göstermeleri ve gelecekte bölgede gerçekleştirilecek sunak araştırmalarına ön hazırlık olması nedeniyle bu çalışmaya konu edilmişlerdir:

1 No'lu Sunak: (Res.1.2)

Beyaz Mermerden yapılma Sunak 1.60 m. yüksekliğinde ve üstte 0.65 m. çapındadır. Üst profilindeki kopma, figürlerdeki aşınmalar dışında iyi korunmuştur. Yüksek sunu tablalı. Ortada ince bir silme ile bölümlenmiş içbükey ve altındaki dışbükey profile gövdeye geçilir. Alt profil aşağıya doğru genişleyen içbükey ve onun altında torus ve altta kalın ve düz topukdan oluşur.

Gövdede ortada başı açık bir kadın ve bunun sol ve sağ yanında erkek ve kadın figürleri yan yana ve büst şeklinde işlenmiş. Yüksek kabartma olarak işlenmiş her üç figür de giysilere sarılmış ve elleriyle giysiyi tutar şekilde betimlenmişleridir. Erkek figürün elleri dışarıda, kadın figürlerinin elleri ise giysi altında bırakılmıştır. Sunak gövdesini soldan sınırlayan erkek figürü ile yanındaki kadının başı açık, üçüncü figürün başı ise örtülüdür. Saçlar kulakları örtecek şekilde, erkeğin saçları dalgalı, ortadaki kadının saçı ön kısımda bukleli arkada dönem modasına uygun şekilde topuz yapılmıştır. Baş örtülü figürün başındaki örtü de saçlar gibi kulağı örterek diğer kadın betisinin saçı gibi alına indirilmiştir. Tüm figürlerde yüzler oval, yanaklar dolgun betimlenmiş. kaş ve göz çukurları belirginleştirilerek bakışlar hüznü ve korku dolu bir anlatımla işlenmiştir. Ağız yapıları oldukça tahrip olmalarına karşın erkek ve onun yanında duran kadın figüründe yüzün aşağıya doğru incelen yapısı ile koşut bir işleniş açıkça görülmektedir. Erkek betisinde giysinin göğüs açıklığı kadın figürlerine göre daha fazla olup, sağ elini giysi dışına çıkararak giysinin sol yakasını ve sol eliyle de giysinin serbest bırakılan ucunu bel seviyesinde kavramıştır. Ortadaki kadında figür giysi içinde kalan elleri ile giysiye sarılmış, giysi göğüs seviyesinde sarmal bir kıvrım oluşturulmuştur. Baş örtülü kadın betisinde de eller giysi altındadır. Örtülü olan kadın betisinde baş örtüsü omuzlardan giysi üzerine düşürülmüş, elleri giysi içinde ancak belli belirsiz verilmiştir. Yan yana işlenmiş bu her üç figürde de genelde baş ve yüz uzavlarında gözlemlenen üstünkörü ve gelişigüzel işçilik, giysi kıvrımlarına da yansıtılmıştır.

* Gısmına

Ortadaki kadın figürünün altına, büst şeklinde; salt üst gövdesiyle olasılıkla kanatlı genç bir erkek figürü belki de bir eros işlenmiştir. Aşınımlar nedeniyle yüz uzuvları tam olarak seçilemese de başını kendi sağına doğru çevirdiği anlaşılmaktadır. Üst profil altında aşınım nedeniyle harfleri güçlükle seçilebilen bir yazı ve ortadaki figür ile onun sol yanındaki figür arasında "yarım ay"⁷ motif işlenmiş.

2 No'lu sunak (Demircili Sunağı): (Res.3.4)

Yöresel beyaz mermerden yapılmış sunak 1.48 m. yüksekliğinde ve üstte 0.72 m. çapındadır. Tabladaki önemsiz kopmalar ve gövdedeki aşınımlar dışında iyi korunmuştur. Yüksek sunu tablalı; tabla aşağı doğru daralan dışbükey profilli. Tabla altındaki üst profil önce ince bir içbükey ve altında dış bükey silme ile detaylandırılmış; gövdeye geçiş ince bir bilezikle sağlanmış. Geniş bir içbükey ve altında ince torus ve kalın, düz topuk alt profilli

Sunak gövdesi, büst şeklinde yapılmış giysili yan yana üç figürle donatılmış. Yüksek kabartma olarak yapılmış figürlerden ortadaki olasılıkla erkek bunun her iki yanındaki figürler ise kadınlara ilişkin olmalı. Kadın figürlerinden soldakinin başı açık sağdakının ise açık verilmiştir. Soldaki betimin sağam altında dalgali ve kulağın yarısını kapatacak şekilde fazla sıkılmadan arkada toplanmıştır. Kaş ve göz işleniş aşınım nedeniyle tam olarak seçilemiyor, ancak genel hatlarından, yanakların dolgun yüzün oval yapıda olduğu anlaşılıyor. Yalın görünümlü giysisi sıkı, ince kıvrımlı, Figürün sağ eli göğüs üzerinde sol eli ise aşağıda karın üzerinde ve giysi altındadır. Ortadaki betimin yüzü büyük ölçüde tahrip olmuştur. Ancak genel hatlarından tipki ilk figürde olduğu gibi oval bir yapıda olduğu anlaşılmaktadır. Vücudu sıkıca saran giysisi ince kıvrımlı, sade ve göğsünü açık bırakacak şekilde işlenmiş. Sağ eliyle giysinin yaka kısmını kavrarken diğer eliyle karın üzerinde geniş bir nesne tutmaktadır. Sol yanındaki kadın betisinin başındaki örtü altına dek indirilerek ve omuzlarına düşürülmüştür. Yüzü dolgun ve oval yapıda dir. Bu figürün giysisi de diğerlerinde olduğu gibi ince, yalın ve hareketsiz, işlevsel olmaktan uzak aşırı şematik bir yapıdadır. Her üç betide de giysilerin vucuttaki doğal duruşlarına ve ayrıntılarına özen gösterilmemiş, kıvrımlar çizgisel şematiklikte kaba ve üstünkörü işlenmiştir.

* Aşınım.

Aşınım sözcüğü "aşınım işi" kavramını ifade eder. TDK. Sözlüğü, 1988, sf. 98

⁷Bu motifin mezar stellerinde kullanılan örnekleri için bak. P.Hermann-E.Varinlioğlu EA 3. 1984. Lev. 1 Res.3 vdd.

3 No'lu Sunak: (Res.3.4)

Beyaz mermerden, 1.36m.yüksekliğinde ve tablada 0.75 m. çapındadır. Sunu tablasındaki kopma ve figürlerindeki aşınmalar dışında sağlamdır. Yüksek sunu tablalı. Tabla aşağı doğru daralan iki silme ile taçlandırılmış. Üst profil iki geniş ve altında ince silmelerle detaylandırılmıştır. Geniş içbükey ince torus ve düz topuk kaide profilili.

Gövdede iki insan figürü bel seviyesinde betimlenmiştir. Yüzleri tanınmayacak denli tahrip olmuştur. Betilerden sağdaki başı örtülü olanı kadın, onun yanındaki ise erkek figürüdür. Erkek figürünün başı tanınmayacak denli tahrip olmuş, sağ elini sol omuzu üzerine doğru kaldırmış sol eli ise giysi altından karını tutar şekilde işlenmiştir. Kadın betisinin başında uçları omuza dek inen bir örtü izlenmektedir. Genel hatlarından oval ve etli yapıda olduğu anlaşılan yüzünün buruna dek olan kısmı tamamen kırılmış, Erkek figüründe olduğu gibi sağ eli giysi altından sol omuza sağ eli ise karın seviyesinde bırakılmış. Her iki figürde de vücudu sıkıca saran giysilerde ayrıntıya özen gösterilmemiş, kıvrımlar çizgisel şematiklikte belli belirsiz ve rastgele işlenmiştir.

Kilikia bölgesinden bu üç sunakta öncelikle profillerdeki yakınlık ilgi çekicidir. Her üçü de yüksek sunu tablalıdır; sunu tablaları üstte yalın ancak dışa taşınan profillerle taçlandırılmışlardır. Üst profiller 1 (Res.1.2 * — ve 2 No'lu (Res.3.4) sunaklarda bir içbükey ve altında geniş bir dış bükey kuşaklardan oluşur. 3 No'lu sunakta ise tabla profili daha ayrıntılı işlenmiştir (Res.5.6). gövdeye her ikisinde de ince bir bilezik silme ile geçilir 3 No'lu sunakta ise tabla profilindeki gibi farklı olarak gövdeye geçişte ayrıntıya inilerek birden fazla bilezik silme kullanılmıştır. Sunak profilleri arasındaki benzerlik özellikle alt profillerde daha da çarpıcıdır. Her üçünde de aşağıya doğru ayrı kalınlıkta içbükey, ince torus ve altta düz topuk izlenir.

İncelediğimiz sunaklarda karşılaştığımız sunu tablalarının yüksek olması gerçekte Hellenistik Çağ'ın yuvarlak sunaklarında yaygın görülen bir uygulama değildir ve daha çok Fethiye ve Antalya müzelerinden çok sayıdaki örneklerle tanıdığımız Lykia ve Pamphylia Bölgeleri'nin Roma Çağı girlandlı sunaklarında görülür⁹. Bu sunaklarda bezeme olarak ilgi çekici olan figürlerin büst şeklinde salt üst gövdeleriyle verilmiş olmalarıdır. Tıpkı mezar stellerinde olduğu gibi gömüt sahiplerini ve onlarla ilişkin sahnelerin

⁸Knidos (Fraser A.ge.Res.82) ve Rhodos (Berges a.g.e Res.30-32) buluntusu sunaklar buna örnek gösterilebilir. Ancak Hellenistik ~~çatılı~~ bu sunaklarda sunu tablası Roma Çağı örneklerinden daha alçaktır.

⁹N.K.Diler, Pamphylia Bölgesi Girlandlı Sunakları (yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi- Erzurum 1989) Lev.VII Res 1 vdd.

* Türkçede böyle bir sözcük yok.

bu kez sunak gövdelerine işlenişle karşı karşıyayız. Bu olgu hiç şüphesiz bu tür yapıtların gömüt sunakları olduğunu ortaya koyar. Biz büst şeklinde değil ancak salt başıyla verilmiş ve portre özelliğindeki betimlemelerin sunaklarda işlenmesi geleneğini Pamphylia ve Lykia bölgesinden gelme, bugün çoğunluğu Fethiye ve Antalya Müzelerinde korunan sunaklarda da izleyebiliyoruz¹⁰. Silifke müzesi sunaklarında -aynı elden çıkmışcasına- ortak yapım özelliği salt profillerde değil büst-figürleri¹¹ ve figürlerin giysi kıvrımlarında da ortaktır. Sunakların böylesine bütünlük içinde olmaları onların aynı (bir) bölgedeki atölyelerde ve yaklaşık aynı bir dönem içerisinde üretilmiş oldukları düşüncesini güçlendirmektedir. Ayrıca büst figürlerin, işleniş, stil ve özgünlükleri de yüz yapısından saça, giysiden ellere dek benzer bir uyum içindedir. İncelediğimiz sunaklardaki giysilerin çizgisel, ince gacıştırılmış "aşırı şematik" olarak nitelendirebileceğimiz yapıları, sunaklar gibi aynı amaca yönelik mezar stelleri üzerindeki betimlerde de görülebilmektedir. Myrleia-Apamea (Mudanya)'da bulunmuş¹² ve Bugün Bursa Müzesinde korunan İ.S. 3. yüzyıla tarihlenen bir mezar steli üzerinde betimlenen giysi özellikleri izlenebilen figürler, salt giysi yapı ve özellikleriyle değil, kıvrımlarıyla da Silifke Müzesi'ndeki araştırdığımız sunaklara yakınlık içerisinde. Stel üzerinde ortada kline üzerine uzanmış bir erkek figürü ve onun her iki yan tarafında başları örtülü kadın figürleri işlenmiştir. Figürlerin yüzlerindeki aşırımlar nedeniyle uzuvların ayrıntıları tam olarak seçilemese de, genel hatlarından oval ve etli bir yapıda oldukları anlaşılmaktadır. Kadın figürlerinde sağ ellerin giysi altından sol omuza doğru kaldırılıp sol ellerin ise aşağıya doğru sarkıtılmaları da ortak bir harekettir. Baş örtüleri de sunaklardaki kadın betimlerinin örtüleri gibi yanlardan omuzlara ve giysi üzerine bırakılmışlardır. Giysilerin vücudu sıkıca sarması göğüs açıklıkları ince çizgisel ve araştırmacılar tarafından aşırı şematik olarak tanımlanan stilleri sunaklardaki giysi ayrıntılarıyla

¹⁰Bu örneklerde portreler girland yayı boşluklarını dolduracak şekilde ve çoğu zaman -gömüt sahiplerini betimleyen- erkek ve kadın değişiminde verilmiştir. Yuvarlak tabanlı sunaklar üzerine büst-portrenin işlendiği ve incelediğimiz örneklerle karşılaştırabileceğimiz M.S. 2. yüzyıla tarihlenen bir örnek Side'de bulunmuştur. yazıtına göre Aulus Seponnius adında birine ait olduğu söylenen büstün her iki yanında küçük erkek figürleri işlenmiştir, A.M.Mansel, Side (1978) 298, Res. 335.

¹¹Büyük olasılıkla gömütlerle ilgili olan bu sunaklar üzerinde karşılaştığımız gömüt sahibi eşit betimleyen figürlerin ve tam insan boyunda işlenmiş olanları Hellenistik Çağ'da görülmesine karşın (Fraser, A.g.e. Res. 84) büst şeklinde işleniş aynı dönemde görülmez. Biz büst şeklinde yan yana işlenmiş karı koca motiflerini Roma Çağ mezar stellerinde de izleyebiliyoruz, E. Pfuhl-H. Möbius, Die Ostgriechischen Grabreliefs (1977) Lev. I 16, Res. 793. Gömüt sahiplerini simgeleyen büst figürlerin Roma Çağı lahitler üzerine işlenmiş örneği için ayrıca bak. F. Işık, "Die Sarkophage von Aphrodisias" Marburger Winckelmann-Programm (1984) 255 Res. 23. Kilikia'da kaya- gömütlerinin cephelerine yontulmuş örnekler için ayrıca bak. G. E. Bean-T. B. Mitford, Journeys in Rough Cilicia 1964-68 (1970) Nr. 158

¹²Pfuhl-Möbius A.g.e II, Lev. 270 Nr. 1879

* kesutluk içindedir 13. Sunaklardaki kadın betilerinde saçların kalın bukleli ve yüksek taranışları, kulağı hafifce örterek serbest bir şekilde arkaya toplanarak topuz yapılmaları yanında dolgun ve oval yüz yapıları 1 no'lu sunakta açıkça görülebilen göz bebeğinin belirgin bir şekilde vurgulanması İ.S. 3. yüzyıl Severuslar Dönemi'ne tarihlenen kadın portrelerinde de izlenebilmektedir¹⁴.

* doğrusu "koşa tkr." "

¹³Pontus Nikomedia'da bulunmuş Gordianus döneminden bir mil taşı (C.Marek,IstForsch 39,1993,Lev.2 Res. 1 ve Lykia Bölgesinde Dirmil'de mezar steli(G.E.Bean,Journey in Northern Lycia,1965-67 Nr.10)üzerine işlenmiş figürler üzerindeki giysilerde de benzer aşırı şematik stilin özelliklerini görebiliyoruz.

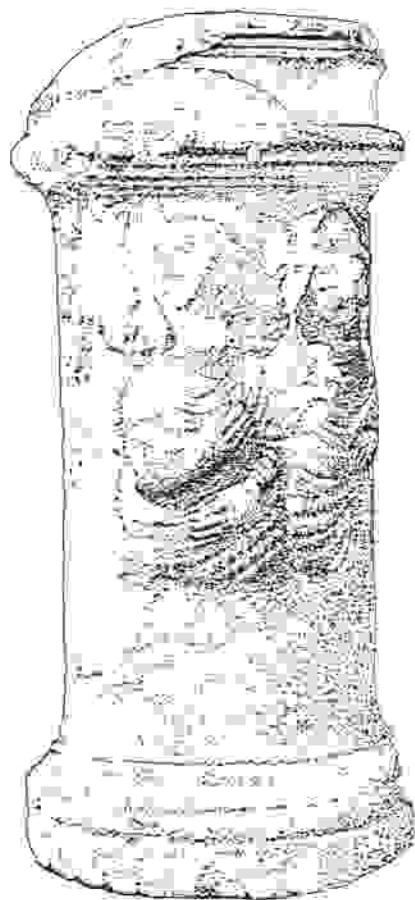
¹⁴J.InanE.A.Rosenbaum, Römische und Frühbyzantinische Porträtplastik aus der Türkei (1979) lev.194-5 Res.1-2.

Res.1.2- 1 No'lu Sunak

Res. 3.4- 2 No'lu Sunak

Res.5.6- 3 No'lu Sunak

KİLİKİA ÇATIÖREN'DE BİR GÖMÜT SUNAĞI*

Neşe K.Diler

Çatiören kıyı Kilikia yerleşimlerinden Sebaste(Ayaş) nın yaklaşık 13 km. kadar kuzey-batısında henüz **avrutulası** araştırılmamış, ancak özellikle Kilikia'da ender görülen **polygonal** teknikte inşa edilmiş duvarlardan yapılmış Hellenistik Dönem sur duvarları, tapınak ve kule yapılarıyla önemli bir **örnektir**. Çatiören salt bugün çoğu ayakta kalabilmiş sağlam yapılarıyla değil **su duvarı** ve gömüt araştırmacıları için de ilgi çekici olabilecek diğer bazı kalıntıları da barındırmaktadır. Bunlar içerisinde akropolün karşısındaki **kayalık** tepenin batı yamacında konumlanan bir gömüt (Res.1.2) ve bunun yakınında bulunan silindirik bir sunak (Res.5.6) özellikle gömüt-sunak ilişkisini belgelemesi bakımından kayde değerlidir. Çünkü in-situ buluntuların yetersizliği nedeniyle sunakların kullanımları ve onların tapınak ya da gömüt türü kült yapılarıyla ilişkileri¹ henüz tümüyle açıklığa kavuşturulabilmiş değil. Yanıbaşında yerleşik bir oda gömüte ait olduğundan kuşku duymadığımız üzeri figürlü Çatiören sunağının tanıtımı bu bağlamda ayrı bir öneme sahiptir.

Çatiören'de ke~~n~~tin asıl önemli kalıntılarını barındıran akropolün karşısındaki tepenin üst yamacına kondurulmuş olan gömütten günümüze in-situ olarak ulaşan kalıntılar yan duvarlarından birini oluşturan iki sıra duvar bloğu ile oda tabanına oyulmuş lahit tekn~~isi~~ ve bunun üst kapağıdır (Res.1.2). Gömüt duvarlarına ilişkin bloklar, s~~an~~ta tamburu ve alınlık parçaları kalıntılar en çok ort. ve son karak. içinde dağılmıştır. Burada gömütten ayakta kalan hiçbir parçalarının yeterli olmaması, gömütten izleri ve ayakta duran biçiminin belirlemesinde yeterli olduğu söylenebilir:

Gömüt tabanı kayalık alanın düzeltilmesiyle oluşturularak, duvar blokları aynı kaya düzlemi üzerine oturtulmuştur. Kaya içine oyulmuş dikdörtgen biçimli lahit teknesi odanın merkezinde olacak şekilde ve yan duvarlara paralel şekilde yerleştirilmiştir. Lahit kapağının kapıya yakın olan taraf bölümü tahrip olmuştur (Res.2). Kapak üçgen biçimlidir ve korunmuş olan bölümünden de anlaşıldığı gibi köşelerinde çukurluk içerir. Kapağın uzun yan kenarında içinde gülbezek bulunan çelenk motifi vardır. Gömüt duvarını oluşturan duvar en çok 1.50 m. yüksekliğince ayakta kalabilmiştir. Bu ve çevreye dağılmış olan bloklardan gömüt duvarlarının düzgün yontulmuş dikdörtgen bloklardan oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Gömüt bir nesnede bulunan kalınlar içinde en önemli olan temelleri ve gömüt alanına atılır. Duvarlardan ahşaktan olan köşelerinde akroterler olan üçgen ahşaklı bir monolitik bir parçadır (Res.3). Ahşabın içi aynıca üçgen şeklinde oyularak bunun içine yan yana iki çelenk motifi yerleştirilmiştir. Bağ uçları yanlara doğru salınmış çelenklerden birinin içi gül bezek,

* Fotoğraflar için A.Diler'e, çizim için B.Can'a teşekkür ederim.

¹Massos'da tonoz örtülü oda gömütün hemen yanbaşında etrafı duvarlarla çevrelenmiş bir alanda bulunmuş in-situ örnek bunlardan biridir, F.Tomasello, L.Acquedotto Romano E La Necropoli Presso L'Istmo (1991) 162 Res.54.

değerinin ise rüzgar gülü ile doldurulmuştur. Üçgen alınlığın tepesinde ise iki ay motifi görülür (Res.3). Üçgen alınlığın alt kısmında bir bölümü tahrip olmuş olan yazılı kazınmıştır. Bir yapının bir kaç metre arkasında korunmuş olan yuvarlak sütun tamburlu yapının cephesinden olmalı. Alınlığın altında izlenen üzeri geniş yapraklı konsol sütun tamburlarının üstte birer konsol içerdiğini belgelemektedir.

İn-situ kalıntılar ve gömüt çevresine dağılmış olan parçalar ışığında gömütün yeniden kurması yapılabilmektedir. Buna göre kalıntı, merkezinde anakaya tabanına oyulmuş dikdörtgen bir lahit ve bunu çevreleyen tek odalı bir gömütten oluşur. Bu gömütün cephesi bağımsız çift sütun üzerinde yükselen üçgen alınlıklıdır. Kalıntı bu biçimiyle Termessos² antik kentinde benzerlerini bulduğumuz, içindeki bir lahdi çevreleyen basit bir gömüt yapısıdır.

Gömütün 15 m. kadar önüne sürüklenmiş sunağın gerçek yerini ise kesin olarak bilmiyoruz. Büyük olasılıkla gömüt gibi anakaya üzerine oturtulmuş olması gerekir. Eğimli alana kondurulmuş gömütten başka yakını çevrede başka hiçbir yapı kalıntısı bulunmamaktadır. Ve kanımca sunak, yakınındaki bu gömüte aitti ve bir zamanlar onun önündeki kayalığın üzerinde ayakta duruyordu. 1.50 m. yüksekliğinde ve 0.75m. çapındaki sunak, genel hatları ve profilleriyle oldukça iyi korunmuş olmasına karşın, gövde üzerine işlenmiş büst figürleri ise tanınamayacak denli aşınmıştır (Res.5.6.). Sunak tablası normal uygulamaya olan düz şeklinde kesilmemiştir; yukarı doğru yükselen bir koni şeklindedir. Koni altındaki üst profil içbükey kalın bir kuşak ve onun altında ince bantlarla detaylandırılmış dışa taşkın içbükey kesitlidir. İçbükey, torus ve onun altındaki düz topuk ise yalnız taban profilini oluşturur. Gövde üzerine vucutlarının salt üst kısmıyla işlenmiş yan yana iki giysili figür ve onların alt kısmına bir üçüncü figür işlenmiştir. Sunak gövdesinin üst kısmına yerleştirilmiş soldaki figürün baş kısmı tümüyle tahrip olmuştur (Res.5). Giysi figürün göğüs kısmını açıkta bırakacak şekilde işlenmiş. Giysi kıvrımlarını salt sol omuzunda ve alt gövdesinde izleyebiliyoruz; kıvrımlar sayılacak kadar az ve yukarıdan aşağıya doğru yelpaze şeklinde genişleyen ağır, hareketsiz bir yapıdadır. Kıvrımlar arasında derin çanaklar oluşmuştur. Sunak gövdesini soldan sınırlandıran bu figür büyük olasılıkla bir erkeğe ait olmalıdır. Bunun yanındaki -büyük olasılıkla bir kadına ait- figür ise yoğun aşınım nedeniyle güçlüğüle seçilebiliyor. İzlerden sağ elini dirsekten kırarak yukarıya, sol omuzuna doğru kaldırdığı anlaşılıyor. Bu kolu, vücudu sıkıca saran giysi altında kalmış; sol kolunu ise aşağıya doğru bırakmış. Uzuvarları sıkıca saran giysi kıvrımları çizgisel şematiklikte verilmiştir. Sunak gövdesine iki figürün orta alt kısmına yerleştirilmiş üçüncü figürde uzuvlar ve giysi kıvrımlarını aşınım nedeniyle izleyemiyoruz. Ancak genel hatlarıyla genç bir erkek figürü olmalıdır (Res.5.6). İzlerden giysisinin yuvarlak yakalı ve sade olduğu söylenebilir. Dirsekten kırarak yukarıya doğru kaldırdığı sağ elinde

²K.G.Lanckoronski, Pisidiens II (1892) 78 Res.29, Bu tür gömüt odalarının içinde salt bir lahit bulunan basit birer edikula şeklinde olanlarının yanısıra (Lanckoronski 72 Res.23) önü sütunlarla donatılmış, tıpkı bir tapınak görünümünü anımsatan örnekleri (Lanckoronski.Res.76) de vardır.

* aşınım sözcüğü

üzüm salkımı sol eliyle ise güvercin ya da keklige benzeyen bir kuş tutmaktadır³.

Çatiören sunağı yakınındaki bir gömüte ait olmasının önemi dışında bazı ilginç özellikler de gösterir. Sunu tablasının, alışıla geldiği gibi düz değil tıpkı bir koni şeklinde biçimlendirilmesi buna bir örnektir. Gerçi, Hellenistik Çağ yuvarlak sunaklarında tablanın bazen amphalos şeklinde

biçimlendirildiği⁴, bazı örneklerden başka, Kyme'de bulunmuş ve bugün İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde korunan bir örnekte izlediğimiz gibi tepesi ateş yakma ya da ölü küllerinin konulması için yukarı doğru konik şekilde yükseltilmiş örnekler de bilinmektedir. Ancak, Çatiören sunağının üst kısmı bunlardan farklı yapıdadır ve burada işlevsellikten çok, belki de henüz başka örneklerini bilmediğimiz yöresel bir sunak formundan söz edilebilir.

Sunak gövdesine işlenmiş figürlerdeki aşının nedeni ile onun ve ait olduğu gömünün tarihlenmesinde kullanılacak verilerin yetersiz olduğu bir gerçektir.

Ancak erkek figürünün sol omuzundan aşağı sarkan giysi kıvrımları ile kadın figürünün sol kolu üzerinde, az bir bölümünü izleyebildiğimiz kıvrımlardaki katı, hareketsiz ve şematik yapı bizi, benzerlerini mezar stellerinin geç Kaiserler Çağı örneklerindeki figürlerin giysi stiline yaklaşırmaktadır. ~~Ve~~ Kanımca Çatiören sunağı için için yaklaşık aynı bir dönemi önermek yanlış olmayacaktır.

kağıt
örnekler

kalitelerdeki yazıt
bazı sokakları çözebilirdi.

³Bir elinde güvercin, diğer elinde üzüm salkımı tutan figürler, özellikle Geç Roma ve Bizans çağı mezar stellerinde sıkça karşılaşılmaktadır. E. Pfuhl-H. Möbius, Die Ostgriechischen Grabreliefs, I Nr.783 Asma çubuğu ve üzüm salkımlarının altarlarda kullanımı için ayrıca Bak. E.Haspels, AJA 66-3 1962 Lev.75 Res.3.

⁴J.M.Fraser, Rhodian Funerary Monuments (1977) Res.110 a.

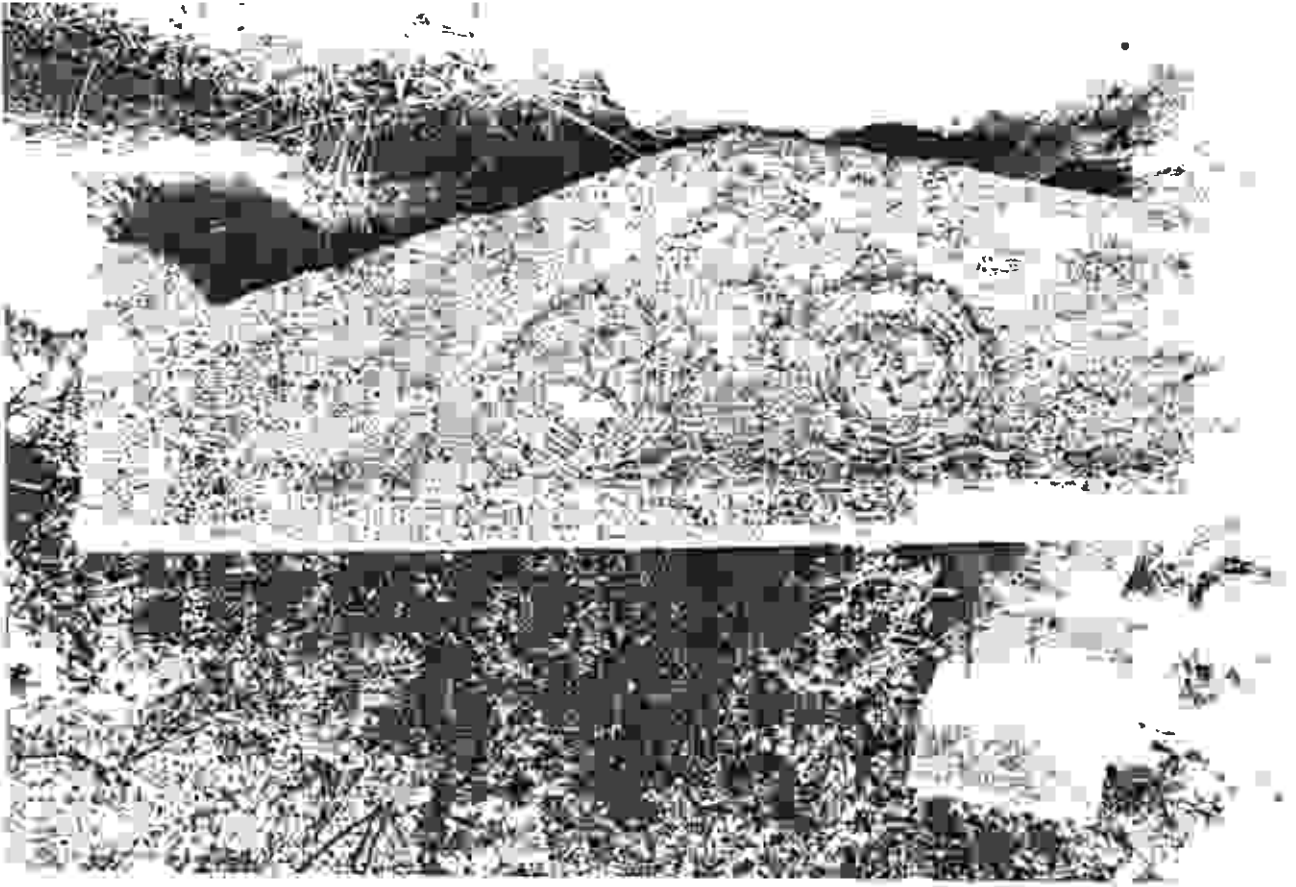
⁵C.G.Yavris, Greek Altars: Origins and Typology(1949) 149,Res.40; D.Berges, Hellenistische Rundaltäre Kleasiens (1986), Res.134 a-c.

⁶E.Pfuhl-H.Möbius, Die Ostgriechischen Grabreliefs, I Nr.589.

Res.1.2.- Çatiören Gömütü.Kalıntılar Genel

Res.3- G6m6t Alınlığı

Res.4- Sunak, Arkadan

Res.5.6- Sunak, Cepheden.